

ការចុចខ្មែរអង្គរ

មាតិកា

សេចក្តីផ្តើម	2
ស្រទាប់នីមួយៗនៃការចុចខ្មែរអង្គរ	2
ស្រទាប់នីមួយៗលើខែសធិប – រឺនដូស៍/ម៉ាកអូអេស	2
ស្រទាប់នីមួយៗលើឧបករណ៍ថាច់ (touch) – អ៊ែនដ្រែត / អាចអូអេស	3
តួអក្សរខ្មែរតាមក្រុម និង គ្រាប់ចុចសម្រាប់ខែសធិប	5
ព្យញ្ជនៈ	5
ស្រៈនិស្ស័យ	5
ស្រៈពេញតួ	6
វណ្ណយុត្ត	6
ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ	6
ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង	6
សញ្ញាបិយបណ្ណ	7
លេខខ្មែរ	7
លេខអត្តៈ	7
លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិខ្មែរ	7
តួអក្សរបុរាណ(លែងប្រើ)	8
ការភ្ជាប់ និង ដំណកឃ្លា	8
ការវាយអក្សរខ្មែរ	8
ស្វ័យកែតម្រូវដោយគ្មានការរំខាន	9
ជើង + ស្រៈ	9
ជើង + ្រ [U+17D2] [U+179A]	9
ជើង + វណ្ណយុត្តប្បមូលភេទ + ស្រៈ	9
វណ្ណយុត្តប្បមូលភេទ + ស្រៈ	10
ស្រៈមាននិគហិត [U+17C6]	10
ស្រៈ ោ [U+17C4] និងស្រៈ ើ [U+17BE]	10
ជើងមើលទៅដូចគ្នា	10
ការបង្វិលស្រៈ	10
បម្រាម/សំឡេងព្រមាន	11
តួអក្សរវាយច្រឡំ	11

សេចក្តីផ្តើម

ឯកសារនេះត្រូវបានដកស្រង់និងសម្រួលមកពីប្រភព ៖ «របៀបវាយយូនីកូដខ្មែរ» «យូនីកូដស្តង់ដារ កំណែ១០.០.០» និង អត្ថបទស្រាវជ្រាវដែលក្រុមការងារយីមែនបានសរសេរនិងធ្វើបទបង្ហាញនៅសន្និសីទអាស៊ីស្តីពីប្រព័ន្ធព័ត៌មាននៅឆ្នាំ ២០១៧ក្រោមចំណងជើងថា «ភាពងាយរងគ្រោះដោយការរំនេរក្នុងការប្រើប្រាស់យូនីកូដខ្មែរ» ។ ការកែតម្រូវបន្ថែម ធ្វើឡើងដោយក្រុមការងារយីមែន ។ ស្រទាប់១ត្រូវបានបន្ថែមលើកម្មវិធីសម្រាប់ខែសីហា និងឧបករណ៍ថាច់ដើម្បីដាក់ លេខខ្មែរបុណ្ណដែលប្រើសម្រាប់ការទស្សនាទាយនិងការបរិច្ឆេទច្នៃគតិ ។

ស្រទាប់នីមួយៗនៃការចុចខ្មែរអង្គ

ស្រទាប់នីមួយៗលើខែសីហា – វីនដូស៍/ម៉ាកអូអេស

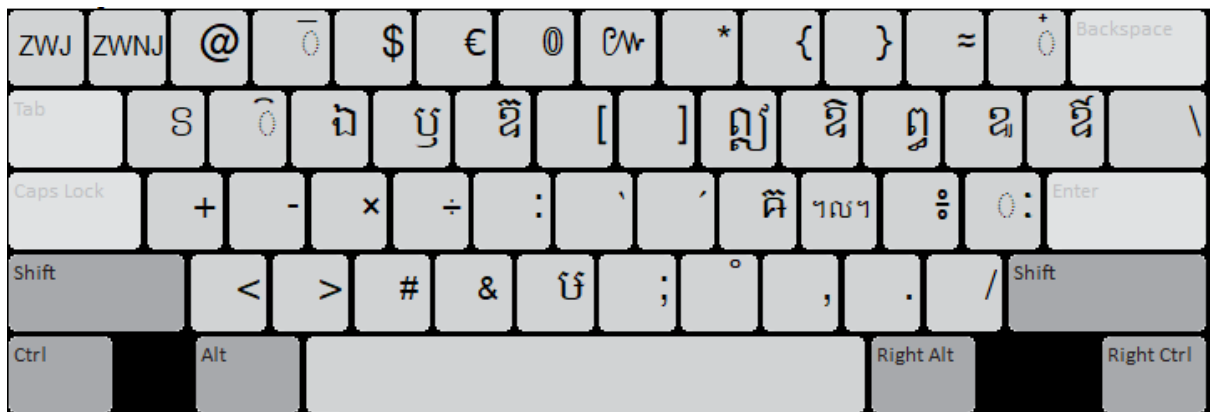
ស្រទាប់ដើម

ស្រទាប់ពេលចុចប្តូរ (Shift)

ស្រទាប់ពេលចុចឆ្លាស់ស្តាំ (AltGr)

ស្រទាប់ពេលចុចឆ្លាស់ស្តាំ (AltGr)និងប្តូរ(Shift)ព្រមគ្នា

ស្រទាប់នីមួយៗលើឧបករណ៍ចាច់ (touch) – អ៊ែនជ្រួយ / អាយអូអេស

គ្មានគ្រាប់ចុចប្តូរស្រទាប់(Shift key) ហើយគ្មានគ្រាប់ចុចដាក់ជើងទេ ។ ប្លែកណាស់ មែនទេ? ប្រហែលហើយ តែតាមពិតទៅ យើងពិបាកចុចគ្រាប់ចុចប្តូរស្រទាប់ណាស់ពេលប្រើដៃម្ខាង ។ គ្រាប់ចុចផ្សេងទៀតបង្កប់នៅក្នុងគ្រាប់ចុចនីមួយៗ បើចុចឱ្យយូរ(ប្រហែល១វិនាទី) យើងនឹងឃើញគ្រាប់ចុចច្រើនទៀតលេចឡើង ។ ឧទាហរណ៍ ដើម្បីបានជើង “្រ” “្រ” ឬ “្រ” យើងត្រូវចុចគ្រាប់ចុច “រ” ឱ្យជាប់ ហើយរើសយកគ្រាប់ចុច “្រ” ដែលផុសឡើង ។ យើងប្រហែលជាចំណាំបានថានៅលើក្តារចុចខ្មែរអង្គរសម្រាប់ខែសីមា តួអក្សរទាំង៤នេះសុទ្ធតែស្ថិតនៅលើគ្រាប់ចុច “R” ហេតុដូច្នេះហើយបានជាគេយកវាមកដាក់លើគ្រាប់ចុចនេះដោយបង្កប់ក្នុងមុខងារឡង់ប្រេស (long press) ។

ពេលប្រើក្តារចុចបែបថាច់ យើងគប្បីដឹងពីទីតាំងនៃគ្រាប់ចុចនីមួយៗ ។ ប្រហែលត្រូវការពេលខ្លះដើម្បីឱ្យស្មាននឹងការប្រើប្រាស់បែបនេះ តែវានឹងងាយទៅៗ ពេលដែលយើងប្រើវាយូរបន្តិច ហើយវានឹងងាយជាងការចុចលើ “Shift” ដើម្បីប្តូរទៅស្រទាប់មួយទៀតរាល់ពេលដើម្បីរកមើលគ្រាប់ចុចផ្សេងទៀត ដូចគ្នាដែរយើងមិនបាច់ចុចលើ “្រ” រាល់លើកដើម្បីដាក់ជើងទេ ។

ស្រទាប់ដើម

ស្រទាប់លេខ (១២៣)

ស្រទាប់លេខអត្ត: និង ការបរិច្ឆេទចន្ទតតិខ្មែរ (១១២២)

តួអក្សរខ្មែរតាមក្រុម និង គ្រាប់ចុចសម្រាប់ខែសធិប

ព្យញ្ជនៈ

ព្យញ្ជនៈ	គ្រាប់ចុច
ក [U+1780]	K
ខ [U+1781]	X
គ [U+1782]	Shift K
ឃ [U+1783]	Shift X
ង [U+1784]	G
ច [U+1785]	C
ឆ [U+1786]	Q
ជ [U+1787]	Shift C
ឈ [U+1788]	Shift Q
ញ [U+1789]	Shift J
ដ [U+178A]	D
បំ [U+178B]	Z
ឧ [U+178C]	Shift D
ឦ [U+178D]	Shift Z
ណ [U+178E]	Shift N
ត [U+178F]	T

ព្យញ្ជនៈ	គ្រាប់ចុច
ថ [U+1790]	F
ទ [U+1791]	Shift T
ធ [U+1792]	Shift F
ន [U+1793]	N
ប [U+1794]	B
ដ [U+1795]	P
ព [U+1796]	Shift B
ភ [U+1797]	Shift P
ម [U+1798]	M
យ [U+1799]	Y
រ [U+179A]	R
ល [U+179B]	L
វ [U+179C]	V
ស [U+179F]	S
ហ [U+17A0]	H
ឡ [U+17A1]	L
អ [U+17A2]	Shift G

ស្រៈនិស្ស័យ

ស្រៈនិស្ស័យ	គ្រាប់ចុច
ា [U+17B6]	A
ិ [U+17B7]	I
ី [U+17B8]	Shift I
ឺ [U+17B9]	W
៊ [U+17BA]	Shift W
ុ [U+17BB]	O
ូ [U+17BC]	Shift O
ួ [U+17BD]	Shift Y
ើ [U+17BE]	;
ឿ [U+17BF]	Shift [
ៀ [U+17C0]	[
ៃ [U+17C1]	E

ស្រៈនិស្ស័យ	គ្រាប់ចុច
ៃ [U+17C2]	Shift E
ៃ [U+17C3]	Shift S
ោ [U+17C4]	O
ៅ [U+17C5]	Shift O
ុំ [U+17BB] [U+17C6]	,
ំ [U+17C6]	Shift M
ាំ [U+17B6] [U+17C6]	Shift A
ះ [U+17C7]	Shift H
ុះ [U+17BB] [U+17C7]	Shift ,
ៃះ [U+17C1] [U+17C7]	Shift V
ោះ [U+17C4] [U+17C7]	Shift ;
ះ [U+17C8] ¹	AltGr ’

¹ តាមពិត វាមិនមែនជាស្រៈទេ តែវាមានតួនាទីស្រដៀងស្រៈ ។ ជូនកាលគេចាត់ទុកថាវាជាវិញ្ញាប័ត្ន ។

ស្រៈពេញតួ

ស្រៈពេញតួ	គ្រាប់ចុច
តី [U+17A5]	-
ល្បី [U+17A6]	AltGr I
ឧ [U+17A7]	Shift]
ឧ [U+17A9]	AltGr [
ឌី [U+17AA]	]
ប្ប [U+17AB]	AltGr R
ប្ប [U+17AC]	Shift R

ស្រៈពេញតួ	គ្រាប់ចុច
ព្វ [U+17AD]	Shift \
ព្វ [U+17AE]	\
ឯ [U+17AF]	AltGr E
ព្វ [U+17B0]	AltGr P
ឌី [U+17B1]	AltGr O
ច [U+17B2]	=
ឌី [U+17B3]	AltGr]

វណ្ណបុគ្គល

វណ្ណបុគ្គល	គ្រាប់ចុច
៉ [U+17C9]	Shift ’
ី [U+17CA]	/
ំ [U+17CB]	’
ី [U+17CC]	Shift -
ី [U+17CD]	Shift 6

វណ្ណបុគ្គល	គ្រាប់ចុច
ី [U+17CF]	Shift 8
ំ [U+17D0]	Shift 7
ំ [U+17CE]	AltGr =
ំ [U+17D3]	AltGr M
ុ [U+17D2]	J

ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ

ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
។ [U+17D4]	.
។ [U+17D5]	Shift .
៖ [U+17D6]	AltGr ;
ៗ [U+17D7]	Shift 2

ខណ្ឌសញ្ញាខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
។ល។ [U+17D8]	AltGr L
្អ [U+17D9]	AltGr 6
្អ [U+17DA]	AltGr 7

ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង

ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង	គ្រាប់ចុច
! [U+0021]	Shift 1
? [U+003F]	Shift ?
“ [U+0022]	Shift 3
. [U+002E]	AltGr .
, [U+002C]	AltGr ,
; [U+003B]	AltGr N
# [U+0023]	AltGr C

ខណ្ឌសញ្ញាឡាតាំង	គ្រាប់ចុច
« [U+00AB]	`
» [U+00BB]	Shift `
- [U+002D]	AltGr S
: [U+003A]	AltGr G
‘ [U+2018]	AltGr H
’ [U+2019]	AltGr J
& [U+0026]	AltGr V

សញ្ញាបិយបណ្ណ

វ [U+17DB]	Shift 4
------------	---------

លេខខ្មែរ

លេខខ្មែរ	គ្រាប់ចុច	លេខខ្មែរ	គ្រាប់ចុច
១ [U+17E1]	1	៦ [U+17E6]	6
២ [U+17E2]	2	៧ [U+17E7]	7
៣ [U+17E3]	3	៨ [U+17E8]	8
៤ [U+17E4]	4	៩ [U+17E9]	9
៥ [U+17E5]	5	០ [U+17E0]	0

លេខអត្តៈ

លេខអត្តៈ	គ្រាប់ចុច	លេខអត្តៈ	គ្រាប់ចុច
^ [U+17F1]	AltGr Shift 1	\ [U+17F6]	AltGr Shift 6
! [U+17F2]	AltGr Shift 2	~ [U+17F7]	AltGr Shift 7
^ [U+17F3]	AltGr Shift 3	/ [U+17F8]	AltGr Shift 8
v [U+17F4]	AltGr Shift 4	^ [U+17F9]	AltGr Shift 9
ø [U+17F5]	AltGr Shift 5	° [U+17F0]	AltGr Shift 0

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិខ្មែរ

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិ	គ្រាប់ចុច	លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទគតិ	គ្រាប់ចុច
០ [U+19E0]	AltGr Shift Q	៨ [U+19F0]	AltGr Shift G
១ [U+19E1]	AltGr Shift W	៩ [U+19F1]	AltGr Shift H
២ [U+19E2]	AltGr Shift E	១ [U+19F2]	AltGr Shift J
៣ [U+19E3]	AltGr Shift R	២ [U+19F3]	AltGr Shift K
៤ [U+19E4]	AltGr Shift T	៣ [U+19F4]	AltGr Shift L
៥ [U+19E5]	AltGr Shift Y	៤ [U+19F5]	AltGr Shift ;
៦ [U+19E6]	AltGr Shift U	៥ [U+19F6]	AltGr Shift '
៧ [U+19E7]	AltGr Shift I	៦ [U+19F7]	AltGr Shift Z
៨ [U+19E8]	AltGr Shift O	៧ [U+19F8]	AltGr Shift X
៩ [U+19E9]	AltGr Shift P	៨ [U+19F9]	AltGr Shift C
១០ [U+19EA]	AltGr Shift [	៩ [U+19FA]	AltGr Shift V
១១ [U+19EB]	AltGr Shift]	១០ [U+19FB]	AltGr Shift B
១២ [U+19EC]	AltGr Shift A	១១ [U+19FC]	AltGr Shift N

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទតតិ	គ្រាប់ចុច
១៣ [U+19ED]	AltGr Shift S
១៤ [U+19EE]	AltGr Shift D
១៥ [U+19EF]	AltGr Shift F

លេខកាលបរិច្ឆេទចន្ទតតិ	គ្រាប់ចុច
១៣ [U+19FD]	AltGr Shift M
១៤ [U+19FE]	AltGr Shift ,
១៥ [U+19FF]	AltGr Shift .

តួអក្សរហុណ(លែងប្រើ)

តួអក្សរហុណ	គ្រាប់ចុច
ឝ [U+179D]	AltGr K
ឞ [U+179E]	AltGr B
ឡ [U+17A8]	AltGr T
ঠ [U+17DC]	AltGr Q
ঐ [U+17DD]	AltGr W
ৢ² [U+17D1]	AltGr 3
ৣ [U+17D3]	AltGr M

ការភ្ជាប់ និង ដំណកឃ្លា

ឈ្មោះគ្រាប់ចុច	គ្រាប់ចុច
ចន្លោះមើលមិនឃើញ មិនភ្ជាប់ (Zero-width non-joiner) [U+200C]	Ctrl + Alt + 1
ចន្លោះមើលមិនឃើញ ភ្ជាប់ (Zero-width joiner) [U+200D]	Ctrl + Alt + ‘
ចន្លោះមើលមិនឃើញ (Zero-width space) [U+200B]	Spacebar
ដំណកឃ្លា (White space) [U+0020]	Shift + Spacebar
គ្មានដំណកឃ្លា (No break space) [U+00A0]	Ctrl + Alt + Spacebar

ការវាយអក្សរខ្មែរ

ការចុចខ្មែរអក្សរតម្រូវប្រាប់គ្រាប់ចុចតាមការចុចខ្មែរណែនាំ(Khmer NiDA) ហើយក៏បានធ្វើការកែសម្រួលបន្ថែមទៀត ។ លក្ខណៈពិសេសផ្សេងៗបានដាក់បញ្ចូលដើម្បីជួយសម្រួលដល់ការវាយអក្សរខ្មែរ (ឧទា. កាត់បន្ថយការវាយដែលមានលំដាប់លំដោយតួអក្សរមិនក្នុងសង់ស៊ីសគ្នា) ។ មិនថាអ្នកវាយអក្សរបែបណាទេដើម្បីឱ្យចេញជាពាក្យ ការចុចនេះនឹងធ្វើឱ្យពាក្យនោះត្រឹមត្រូវតាមលំដាប់លំដោយដែលបានកំណត់រួចជាស្រេច ។ សូមចំណាំផងដែរថាការស្វ័យកែសម្រួលនេះមានប្រសិទ្ធភាពចំពោះតែករណីដែលបានបញ្ចូលក្នុងការចុចនេះប៉ុណ្ណោះ ។ សូមចុច[ទីនេះ](#)ដើម្បីបើកមើលការណែនាំពីរបៀបដំឡើងការចុចខ្មែរអក្សរ ។

² សូមកុំប្រឡំតួអក្សរនេះនឹងត្រីសព្ទ ឺ [U+17CA] ។

របៀបប្រើប្រាស់ការចុចខ្មែរអង្ករគឺមិនខុសពីរបៀបប្រើប្រាស់ការចុចផ្សេងៗទៀតដែលប្រើការតម្រៀបគ្រាប់ចុចតាមខ្មែរណែនាំនោះឡើយ ។

ស្វ័យកែតម្រូវដោយគ្មានការរំខាន

ការចុចខ្មែរអង្ករនឹងកែតម្រូវដោយស្វ័យប្រវត្តិនូវកំហុសនៃការវាយអក្សរខ្មែរចំនួន៨ករណី ។ ករណីទាំងនេះសុទ្ធតែមិនអាចមើលឃើញនឹងភ្នែកទេ ហើយកម្មវិធីបង្ហាញអក្សរលើអេក្រង់(rendering engine)នឹងមិនបង្ហាញឱ្យយើងឃើញនូវកំហុសទាំងនោះនៅលើអេក្រង់ទេ ។ ការស្វ័យកែតម្រូវនេះប្រព្រឹត្តិទៅដោយធ្វើការតម្រៀបតួអក្សរឡើងវិញឬក៏ប្តូរតួអក្សរដែលខុសទៅជាតួអក្សរមួយទៀតដែលត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដក្នុងមួយបំព្រិចភ្នែក ។

ជើង + ស្រ:

ពេលជើងនិងស្រនៅជិតគ្នា ស្រត្រូវនៅបន្ទាប់ពីជើង ។ ឧទាហរណ៍ “ខ្មែរ” និង “ខ្មែរ” មើលទៅដូចគ្នាបេះបិទប៉ុន្តែការវាយបញ្ចូលរបស់វាមិនដូចគ្នាទេ ។

1. ខ្មែរ = ខ ្ម ៃ រ (ត្រូវ)
2. ខ្មែរ = ខ ៃ ្ម រ (ខុស)

ដោយសាររូបមន្តអាស្រ័យលើបរិបទ ការចុចខ្មែរអង្ករអាចកែកំហុសដូចមានក្នុងតារាងខាងក្រោមឱ្យចេញមកមានលំដាប់លំដោយដូចក្នុងតារាងទី១ ។

ជើង + ្រ [U+17D2] [U+179A]

ដោយផ្អែកលើកូដនៃការប្រកប មើលមានជើង២នៅបន្តបន្ទាប់គ្នា ហើយជើង១ក្នុងចំណោមជើងទាំង២ជា ្រ [U+17D2] [U+179A] នោះជើង ្រ [U+17D2] [U+179A] ត្រូវនៅបន្ទាប់ពីជើង១ទៀត ។

- កញ្ជើល = ក ញ ្រ ី ល (ត្រូវ)
- កញ្ជើល = ក ញ ្រ ្រ ី ល (ខុស)

ដូចឃើញស្រាប់ហើយថា លំដាប់លំដោយនៃជើងក្នុងតារាងទាំង២មិនដូចគ្នាទេ តែតារាងដែលបង្ហាញលើអេក្រង់គឺដូចគ្នាតែម្តង ។ អញ្ចឹង មិនខុសពីករណីខាងលើទេ ការចុចខ្មែរអង្ករអាចប្តូរលំដាប់លំដោយនៃជើងទាំង២នេះដោយស្វ័យប្រវត្តិ ។ ជាលទ្ធផល យើងនឹងបានតារាងដែលមើលទៅដូចគ្នានឹងមានលំដាប់លំដោយក្នុងសង់ស៊ីសត្វថែមទៀតផង ។

ជើង + វណ្ណយុត្តប្បមូលភេទ + ស្រ:

នេះជាករណីដែលលំដាប់លំដោយតួអក្សរមិនប្រាកដប្រជាក្នុងយូនីកូដស្តង់ដា ។ យូនីកូដស្តង់ដាជំនាន់៤.០និងលើសពីនេះឱ្យដាក់វណ្ណយុត្តប្បមូលភេទនៅចន្លោះរវាងព្យញ្ជនៈនិងជើង ប៉ុន្តែយូនីកូដស្តង់ដា៣.០ឱ្យដាក់បន្ទាប់ពីជើង ។ ការចុចខ្មែរអង្ករយល់ស្របនឹងយូនីកូដស្តង់ដា៣.០ ហើយយកលំដាប់លំដោយនោះមកធ្វើជាបទដ្ឋាន ។ បើគេវាយវណ្ណយុត្តប្បមូលភេទមុនដាក់ជើង នោះលំដាប់លំដោយនេះនឹងត្រូវបានប្តូរដោយគ្មានការរំខាន ។

ម ី ្យ ា ង ⇒ ម ្យ ី ា ង

វណ្ណយុត្តបូរមូលភេទ + ស្រៈ

វណ្ណយុត្តបូរមូលភេទត្រូវតែវាយមុនស្រៈ ។ (សូមមើលចំណុចខាងលើ)

ស្រៈមាននិកហិត [U+17C6]

យូនីកូដស្តង់ដាចាត់ទុកនិកហិតជាសញ្ញា ទោះបីជាវាមានតួនាទីស្រដៀងស្រៈនិស្ស័យក៏ដោយ ។ គេច្រើនរៀបចំជាមួយស្រៈនិស្ស័យ ឧទា. ្ក [U+17BB] ្ខា [U+17B6] ហើយវាត្រូវនៅទីតាំងបន្ទាប់ពីស្រៈទាំងនេះ ។

ក ្ក	⇒	ក ្ក
ក ្ខ	⇒	ក ្ខ

ស្រៈ ោ [U+17C4] និងស្រៈ ើ [U+17BE]

គេអាចច្រឡំវាយស្រៈទាំង២នេះដោយផ្សំស្រៈ ្ខា [U+17B6] និងស្រៈ ោ [U+17C4] ហើយស្រៈ ោ [U+17C4] និងស្រៈ ើ [U+17BE] ។ បើគេវាយផ្សំគ្នាបែបនេះ ក្តារចុចខ្មែរអង្គរនឹងប្តូរបន្សំនោះទៅជា ោ [U+17C4] និង ើ [U+17BE] ដែលជាស្រៈត្រឹមត្រូវពិតប្រាកដ ។

ជើងមើលទៅដូចគ្នា

ជើង២មើលទៅដូចគ្នាបេះបិទ តែតាមពិតមានលេខកូដយូនីកូដខុសគ្នា (្ក [U+17D2] [U+178A] and ្ក [U+17D2] [U+178F]) ។ តាមរូបមន្តការប្រកបជើងទី១ត្រូវដាក់បន្ទាប់ ណ [U+178E] ហើយទី២ត្រូវដាក់បន្ទាប់ ន [U+1793] ។

ការបង្វិលស្រៈ

យើងមិនអាចដាក់ស្រៈ២បន្តបន្ទាប់គ្នាបានទេ បើវាយស្រៈ១ហើយវាយស្រៈ១ទៀត ស្រៈដែលទើបនឹងវាយនោះនឹងជំនួសស្រៈដែលវាយមុន ។ ឧទាហរណ៍ បើយើងបានវាយស្រៈ ្ខា [U+17B6] រួចហើយវាយស្រៈ ោ [U+17C4] នោះស្រៈ ោ [U+17C4] នឹងជំនួសស្រៈ ្ខា [U+17B6] ។

ចំណាំ ៖

ការបង្វិលស្រៈនឹងមិនកើតឡើងទេក្នុងករណីខាងក្រោម ៖

- បើស្រៈទី១ជាស្រៈ ោ [U+17C4] ស្រៈទី២ជាស្រៈ ើ [U+17BE] នោះលទ្ធផលគឺស្រៈ ើ [U+17BE] មិនមែនស្រៈ ើ [U+17BE] ទេ ។
- បើស្រៈទី១ជាស្រៈ ោ [U+17C4] ហើយស្រៈទី២ជា ្ខា [U+17B6] ឬបញ្ចូលសមកវិញ នោះលទ្ធផលគឺជាស្រៈ ោ [U+17C4] ព្រោះថាការបង្វិលមិនកើតឡើងទេក្នុងករណីនេះ ។
- បើស្រៈទី១ជាស្រៈលើ³ ហើយស្រៈទី២ជាស្រៈ ្ក [U+17BB] ឬបញ្ចូលសមកវិញ នោះការបង្វិលមិនកើតឡើងទេ ហើយលទ្ធផលគឺជាវណ្ណយុត្តបូរមូលភេទដែលស៊ីនីសបរិបទ ។ ឧទាហរណ៍ថា គេវា “ស ើ ្ក” ឬ “ស ្ក ើ” នោះវានឹងស្វ័យកែតម្រូវទៅជា “ស៊ី (ស ើ ើ)” ចំណែកឯ “ម ើ ្ក” ឬ “ម ្ក ើ” នឹងក្លាយទៅជា “ម៊ី (ម ើ ើ)” ។

³ គេចាត់ទុកស្រៈ ើ [U+17B7] ើ [U+17B8] ើ [U+17B9] ើ [U+17BA] ើ [U+17BE] និង ោ [U+17B6] [U+17C6] ជាស្រៈលើ ។

បម្រាម/សំឡេងព្រមាន

- មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់ស្រះ២ដាក់បន្តបន្ទាប់គ្នានៅក្នុងព្យាង្គតែ១ ។
- មិនអនុញ្ញាតដាក់បន្តបន្ទាប់ពីស្រះ វណ្ណយុត្តដូចស្រះ⁴ វណ្ណយុត្តបូរមូលភេទ ឬ ក៏ជើងឡើយ ។
- មិនអនុញ្ញាតឱ្យដាក់សញ្ញាដាក់ជើង (្ក) ២បន្តបន្ទាប់គ្នា ។

តួអក្សរវាយច្រឡំ

ល.រ.	តេច្រឡំវាយ ...	ត្រូវស្លឹកកែតម្រូវជា...
១	ឡ (ទ ្គ)	ឡ
២	ប្ប (ប ្ប)	ប្ប
៣	ប្ប (ប ្ប ្ក)	ប្ប
៤	ញ (ញ ា)	ញ
៥	ញ (ញ ា)	ញ
៦	ព្វ (ព ្វ)	ព្វ
៧	ព្វ (ព ្វ ្ក)	ព្វ
៨	ព្វ (ព ្វ)	ព្វ
៩	ឌី (ឌ ី)	ឌី
១០	ឌី (ឌ ី)	ឌី
១១	ឌី (ឌ ី)	ឌី
១២	។ល។ (។ ល ។)	។ល។
១៣	ដ្ឋ (ដ ្ឋ)	ដ្ឋ
១៤	ឡ (ទ ្គ)	ឡ

⁴ តួអក្សរទាំងនេះ(្ក [U+17C6] ្កៈ [U+17C7] និង ្កៈ [U+17C8])មានតួនាទីស្រដៀងស្រះ ។